

CORRUPCIÓ A L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

Definir la corrupció no és fàcil, ja que pren diferents formes i opera en diferents camps. No obstant, la majoria de gent pot dir si un acte es corrompe quan el jutja. Segons Transparency Internacional, en termes generals, la corrupció es pot definir com "l'abús del poder per a benefici privat". Les pràctiques corruptes més comuns són: suborn, extorsió, alteracions fraudulentament del mercat, malversació i frau, nepotisme, tràfic d'influències, ús d'informació privilegiada per prendre decisions econòmiques o socials privades, peculat (apropiació indeguda de diners estatals per part dels encarregats de control o custòdia) i col·lusió (conductes, acords o activitats contràries a les lleis en relacions econòmiques o mercantils).

Costos de la Corrupció

El cost de la corrupció es pot dividir en quatre categories: polítiques, econòmiques, socials i ambientals.

Polítiques.: La corrupció és un obstacle important per a la democràcia i l'Estat de Dret. En un sistema democràtic, les institucions perden la seva legitimitat quan són mal utilitzats per tal d'obtenir avantatges

Econòmiques: La corrupció redueix la riquesa nacional. Els polítics corruptes inverteixen els recursos públics limitats en projectes que omplen les seves butxaques, en lloc d'invertir-los en altres que beneficien més la comunitat. La corrupció també obstaculitza el desenvolupament d'estructures de mercat justes i distorsiona la competència i això, a la vegada, desanima la inversió.

Socials: La corrupció corroeix el teixit social i socava la confiança del poble en el sistema polític, en les seves institucions i en els seus dirigents. Una ciutadania desconfiada o apàtica pot esdevenir un obstacle més per desafiar la corrupció.

Ambientals: La degradació ambiental és una altra de les conseqüències dels sistemes corruptes. La manca o la no aplicació de la normativa ambiental, i la legislació significa que recursos naturals valuosos es degraden o són sobre explotats.

http://www.transparency.org/whoweare/organisation/faqs_on_corruption/2/

Dades Bàsiques

La Corrupció a Espanya

Espanya ocupa la posició 37 en el rànquing de corrupció, per darrera de països com Qatar, Botswana, Butan i Brunei. Espanya és el segon país del món en el que més ha augmentat la percepció de corrupció el 2013, només per darrera de Síria.

"Corruption Perceptions Index 2014", Transparency International

De moment la lluita contra la corrupció ha estat foc ferma. Amb data abril 2014, de les 1.700 causes obertes a polítics, 500 varen estar imputats i tan sols 20 condemnats.

Economía Digital, abril 2014

L'Estat ha encobert la corrupció, indultant més de 230 polítics i funcionaris públics.

Boletín Oficial del Estado, <http://www.elindultometro.es/indultos.html>

Els ciutadans espanyols consideren la corrupció com el seu segon problema més important, després de l'atur.

Barómetro del Centro de Investigaciones Sociológicas

Els espanyols suporten indirectament una càrrega aproximada de 845 € anuals per tal de cobrir els danys originats per la corrupció.

http://www.ulpgc.es/noticia/invcorrupcion_29072013

El 95% dels espanyols creuen que la corrupció és una pràctica generalitzada. El 77% la consideren directament part de la cultura empresarial espanyola. El 67% pensen que a Espanya l'única manera de tenir èxit en els negocis és tenir contactes polítics. El 87% critiquen que el favoritisme i la corrupció dificulten la competència empresarial

Eurobaròmetre de la Comissió Europea, Febrer 2014

Corrupció i Partits Polítics a Espanya

El PP és el partit amb més casos de corrupció 226 seguit pel PSOE-PSC amb 212 , CiU 26 i IU-ICV 18 (dades 1983-2013).

Els casos de corrupció amb major import de diners defraudat són el cas Malaya (GIL) i el cas dels ERE (PSOE). Amb 2400 i 1400 respectivament (dades 1983-2013).

http://www.ccncat.cat/wp-content/uploads/2014/09/CCN_Com-es-distribueix-la-corrupció-política-a-Espanya.pdf

La Corrupció a Catalunya:

Malgrat el gran problema que representa la corrupció a Catalunya, aquest sovint es presenta de manera distorsionada. Això queda demostrat amb les següents dades:

Catalunya és la Comunitat amb menor índex de corrupció (casos per milió d'habitants 1984-2013) , tot i que és la 5a en nombre de casos.

Espanya sense Catalunya té 12 casos de corrupció per milió d'habitants, Catalunya 5.

Catalunya te el 16% de la població d'Espanya , però concentra només el 7% dels casos de corrupció.

Crida l'atenció el tractament dels casos de corrupció que fan els mitjans de comunicació espanyolistes. Per posar un exemple, Catalunya té 41 casos de corrupció envers els 51 del País Valencià (1984-2013). No obstant, Catalunya ha aparegut en portada 196 vegades per aquest motiu, respecte les només 82 vegades del País Valencià (2011-2013).

Corrupció i Partits Polítics a Catalunya:

CiU i PSC concentren el 85% dels casos de corrupció a Catalunya

Distribució per nombre de casos: CiU 26, PSC 12, ERC 4, ICV 1, Unitat d'Aran 1.

http://www.ccncat.cat/wp-content/uploads/2014/09/CCN_Com-es-distribueix-la-corrupció-política-a-Espanya.pdf

Percepcions ciutadanes (enquesta Oficina Antifrau de Catalunya 2014)

Respecte als polítics:

Un 89 % considera que la corrupció a Catalunya és un problema molt o bastant greu. El 82% creu que actualment a Catalunya hi ha molta o bastanta corrupció. El 54% creu que en els últims anys la corrupció a Catalunya ha augmentat. Un 90% donaria suport a mesures com apartar polítics imputats fins que no hi hagi sentència.

http://www.antifrau.cat/images/stories/documentos/enquestabarometre/2014/Resum_executiu.pdf

Recomanacions per minimitzar la corrupció:

Transparency internacional considera que és molt important, que totes les regulacions que s'estableixin tinguin les màximes possibilitats d'implementació i compliment.

Les principals mesures son:

- Crear una Agència Independent de Supervisió que treballi en xarxa amb la societat civil.
- Millorar les lleis i reforçar el seu compliment.. Transparency Internacional considera que el compliment de la legislació es la baula mes feble del procés.
- Partits polítics:
 - Les seves finances han de ser clares i accessibles. Han de demostrar com obtenen i gasten els diners.
 - Tots els seus comptes han d'estar sotmesos a auditories externes independents.
- Societat civil:
 - S'ha de fomentar la tolerància zero amb la corrupció.
 - S'ha de educar a la població començant per les escoles.
 - S'han d'impulsar xarxes de revisió de conductes i finances de partits i candidats.
 - Ha de col·laborar amb l'oficina antifrau.
- Mitjans de comunicació:
 - Haurien de jugar un paper molt important independentment de la seva ideologia.
 - Demostrar la Independència del poder polític
 - Fer seguiment de: Casos de corrupció, abusos dels diner públics, inadequada ingerència dels negocis amb polítics.
 - Educar els seus lectors explicant-los qui son els principals donats del diferents partits, el perjudici que causa a l'estat el mal ús del diner públic.

<http://www.transparency.org/cpi2014>

Altres mesures anticorrupció:

- Frenar les decisions administratives de funcionaris que actuen com a buscadors de renta.
- Donar una especial atenció als processos de privatització d'empreses estatals,

ja que aquestes acostumen a ser l'escenari de grans casos de corrupció.

- Eliminar la immensa majoria dels càrrecs de lliure designació.
- Adequació de les penes a la gravetat del delictes. Sense l'aplicació de sancions justes, adequades i exemplars a les persones involucrades en els actes de corrupció, difícilment es podrà eliminar. D'aquí la importància d'una judicatura honesta que sancioni als corruptes amb una capacitat de resposta oportuna i eficaç. L'objectiu d'eliminar la impunitat no només s'ha d'aconseguir mitjançant les sancions, sinó també amb la recuperació del producte de la corrupció.

http://www.upf.edu/politiques/_pdf/corrupciopolitica.pdf

Resumint per aturar la corrupció es necessita:

- Una agència independent de control.
- Unes institucions absolutament transparents
- Una legislació adequada, amb una justícia molt ràpida i penes exemplars.
- Que els partits i els seus líders tinguin un comportament exemplar
- Una ciutadania formada i amb tolerància zero en vers la corrupció.

Lluita contra la corrupció a Catalunya

Oficina Antifrau de Catalunya

L'Oficina Antifrau és una institució independent del govern que treballa -des de la més estricta neutralitat política- per enfortir la integritat del sector públic de Catalunya, mitjançant la prevenció de la corrupció i la investigació de conductes corruptes. Controlada pel parlament. Va començar la seva activitat el 2009.

En el informe del Baròmetre 2014 entre d'altres consideracions destaca que *"la ciutadania demana una urgent i substancial reforma dels partits polítics per tal de tornar a confiar en ells"* i ha fet una crida a *"la professionalització del sector públic"*.

També ha dit que *"els nivells de tolerància del ciutadà amb la corrupció són cada vegada més baixos"*, per aquest motiu *"la ciutadania demana més contundència davant dels indicis de corrupció en els càrrecs públics"*.

Finalment ha demanat a la ciutadania que denunciï els casos de corrupció i, al mateix temps, ha demanat al legislador que faci el necessari perquè denunciar sigui fàcil i segur.

<http://www.antifrau.cat/ca/destacats/704-barometre-2014.html>

Índex de Transparència

L'Índex de Transparència de las Comunitats Autònomes (INCAU) té un doble objectiu : Per una part, realitzar una avaluació del nivell de transparència dels Governos de les diferents Comunitats Autònomes i per l'altre , impulsar i propiciar l'augment de la informació que aquestes institucions ofereixen als ciutadans i a la societat en el seu conjunt

<http://transparencia.org.es.pymes365.com/>

El 2014 solament Catalunya, Castella i Lleó i el País Basc varen assolir un índex 100. El més baix va ser el de la Comunidad de Madrid amb 65.

[http://www.transparencia.org.es/INCAU_2014/Evolución_puntuaciones_INC_AU_2010-2014 .pdf](http://www.transparencia.org.es/INCAU_2014/Evolución_puntuaciones_INC_AU_2010-2014.pdf)

Llei de Transparència

Aprovada pel Parlament de Catalunya amb data 22/12/14. Entrarà en vigor el 6 de 2015. La llei, regula i garanteix la transparència de l'activitat pública i el dret d'accés dels ciutadans a la informació i la documentació públiques. Té per objecte establir els principis i les obligacions de bon govern d'acord amb els quals han d'actuar els alts càrrecs i el personal al servei de l'administració, aplicar el govern obert i fomentar la participació i la col·laboració ciutadanes.

La llei també crea un portal de transparència, un registre de grups d'interès i la comissió de garantia del dret d'accés a la informació pública.

És aplicable al a la Generalitat, l'administració local, el Parlament i els òrgans estatutaris, les universitats, els partits polítics, les organitzacions sindicals i empresarials i les entitats privades que rebin subvencions.

Vetllen pel seu compliment:: El Síndic de Greuges, la Sindicatura de Comptes i l'Oficina Antifrau. El Síndic de Greuges tindrà la competència per avaluar-ne el compliment.

Plataformes contra la Corrupció

La mobilització ciutadana ha d'esser un dels pilars per la lluita contra la corrupció. A Catalunya s'està produint una notable mobilització, com a mostra citem algunes iniciatives.

Stop Corrupció

<http://www.stop-corrupcio.com/>

Sabadell Lliure de Corrupció

<http://corrupciosabadell.weebly.com/>

Dempeus per la Salut Pública

<https://dempeusperlasalut.wordpress.com/2014/02/14/lluita-contra-la-corrupcio-en-la-sanitat-a-terrassa/>

Associació Lliure d'Advocats i Advocades de Catalunya – ALLAC

<https://ca-es.facebook.com/pages/Associació-Lliure-dAdvocats-i-Advocades-de-Catalunya-ALLAC/669159559777439>

Plataforma en defensa de la Sanitat Pública del Baix Vallès

<http://plataformasalutpublica.blogspot.com.es/>